

ZUMMER BÜHNE

Beleidsplan
2025-2028

1. Inleiding	3
2. Organisatie, missie en doelstelling	4
2.1 Organisatie	4
2.2 Missie	4
2.3 Doelstellingen	5
2.4 Maatschappelijke relevantie	6
3. Zummerbühne 2025-2028	8
3.1 Artistieke visie	8
3.1.1 Adviesraad	9
3.1.2 Artistieke ambities	10
3.2 Plaats in het culturele veld	10
3.3 Samenwerking en Partners	11
4. Publieksfunctie	12
4.1 Publieksbereik	12
4.2 Doelgroepen	12
4.3 Toegankelijkheid	12
4.4 Samenwerkingspartners	13
4.5 Aanpak & strategie	13
4.6 Ambassadeurs	14
5. Toelichting op de financiën	15

1. INLEIDING

Na twee spectaculaire voorstellingen, *Hollands Hoop* in 2022 en *Ripperda* in 2023, en de ontwikkeling van *De Grote Vloed* in de zomer van 2024, heeft Zummerbühne in korte tijd haar naam stevig weten te vestigen in Noord-Nederland.

Zummerbühne - bedacht door acteur Marcel Hensema en componist Reinout Douma en doorontwikkeld door Reinout Douma en Emil Klok - ontwikkelt en speelt grootse muziektheater voorstellingen in en vanuit Groningen en met een landelijk herkende kwaliteit en publieksbereik. Met haar geschiedenis, cultuur, taal en verhalen: Groningen heeft veel te bieden en dat willen we met muziektheater op locatie laten zien aan zoveel mogelijk mensen. Bezoekers van buiten willen we de schoonheid van het Groninger land en de cultuur laten ervaren. Groningers willen we trots laten zijn op Groningen - we willen de beeldvorming van zowel Groningers als niet-Groningers over Groningen veranderen - met uitdagende, confronterende en prikkelende voorstellingen die in onderwerp, artistieke invulling en omvang ook landelijk positieve aandacht voor Groningen brengen. Zummerbühne maakt muziektheater voorstellingen op locaties in het Groninger landschap die zich inhoudelijk aan de voorstellingen verbinden en die de mogelijkheid bieden om de regio te versterken, in cultureel, sociaal en economisch opzicht.

Vanuit onze ideeën over muziektheater, en de betekenis daarvan in en voor Groningen, schreven we voor het democratisch experiment Toukomst, onderdeel van het Nationaal Programma Groningen, een plan om minimaal tien jaar muziektheater in Groningen te ontwikkelen. Zummerbühne kreeg middelen toegekend die een vliegende start mogelijk maakten en die onze producties voor een eerste periode van minimaal vijf jaar zullen ondersteunen. Deze eerste subsidiegelden worden afbouwend ingezet voor vijf producties en eindigen voorlopig in 2026 (zie ook de toelichting op de financiën).

Vanaf onze start in 2021 hebben we een duurzame artistieke en sociale impact voor ogen en in onze oren en in ons hart maakten we plannen voor minimaal tien jaren. Zummerbühne vervult nu al een unieke functie in de culturele infrastructuur in Noord-Nederland en wil deze rol ook na 2026 vervullen en versterken. Dat kan op basis van een verder ontwikkelde financieringsmix, waarbij recettes een belangrijke rol spelen, aangevuld met private en publieke middelen om een duurzame artistieke kwaliteit en relatief lage toegangsprijzen mogelijk te maken.

‘Bezoekers van buiten willen we de schoonheid van het Groninger land en de cultuur laten ervaren. Groningers willen we trots laten zijn op Groningen’

In dit beleidsplan zetten we de missie en doelstellingen van Zummerbühne voor de komende jaren uiteen en maken we een analyse van ons aanbod in het culturele veld. We beschrijven de voorstellingen en speellocaties die op stapel staan, welke artistieke uitgangspunten hieraan ten grondslag liggen en de samenwerkingsverbanden die we aangaan of verdiepen. Vervolgens maken we onze culturele, sociale en economische impact inzichtelijk en beschrijven we ons publiek en het gewenste publieksbereik. Tenslotte beschrijven we hoe we Zummerbühne in de komende jaren financieel mogelijk willen maken.

2. ORGANISATIE, MISSIE EN DOELSTELLING

2.1 Organisatie

Stichting Zummerbühne functioneert met inachtneming van de *Code Cultural Governance* volgens een Raad van Toezicht model. De stichting heeft twee directeur-bestuurders: Reinout Douma is artistiek leider en Emil Klok is zakelijk leider. Daarnaast werkt Hanna van der Leest als marketeer voor zowel de 'corporate communicatie' als de communicatie en marketing van onze voorstellingen. De Raad van Toezicht bestaat uit Natalie Straatman (voorzitter), Patrick Tuil en Nina Thunnissen. Laatstgenoemde doet vanwege haar bestuursfunctie bij de Kunstraad Groningen tijdelijk afstand van haar RvT-lidmaatschap in de periode oktober '23 tot juni '24.

Vanaf 2024 is de raad uitgebreid met een ATANA trainee en wordt de vacature voor een vijfde lid in de loop van dit jaar ingevuld.

We kiezen voor een kleine organisatie die de artistieke en zakelijke koers uitzet en bewaakt en de continuïteit garandeert. Om een stevige en transparante fundering te leggen onder de missie van Zummerbühne zijn de kosten van onze slanke organisatie losgekoppeld van de voorstellingen. Voor de lange termijn borging is een artistieke en zakelijke visie gericht op betekenis, ontwikkeling en continuïteit van cruciaal belang. Mede daarom werkt de organisatie niet op projectbasis, maar staat zij boven de projecten en bewaakt grotere en langere lijnen. Voor elke voorstelling wordt een projectteam opgezet dat de uitvoering ter hand neemt.

De stichting Zummerbühne treedt zelf op als uitvoerend producent. Naast een productieleider en een technisch producent werken we met een voorstellingsleider en een locatiemanager om de voorstelling in goede banen te leiden. Deze worden ondersteund door een vrijwilligerscoördinator en een aantal productie-assistenten, aangevuld met vrijwilligers uit de regio.

2.2 Missie

Wij geloven dat kunst en cultuur de kracht bezitten om mensen en gemeenschappen samen te brengen. Kunst leidt tot de meest vreedzame én een noodzakelijke confrontatie met het onbekende. Ze brengt dialoog tot stand, overbrugt verschillen en vergroot de (belevings)wereld en mogelijkheden van mensen. Kunst maakt dat je je tot iets of iemand anders verhoudt en geeft je een nieuwe blik op elkaars bewustzijn en leefwereld. Muziek en theater zijn, zonder dat het hun intrinsieke doel is, bij uitstek geschikt om ongrijpbare begrippen als wederzijds begrip, cohesie en trots te bewerkstelligen.

Onze missie is het doorontwikkelen van het genre muziektheater op locatie en het bijdragen aan het versterken van de culturele identiteit van de provincie Groningen.

We maken voorstellingen met als onderwerp een thema dat Groningers raakt, raakt aan Groningen en onderdeel is van de Groninger identiteit. Enerzijds bevatten de voorstellingen altijd elementen van herkenning. Anderzijds brengen we nieuwe ideeën, klanken en beelden in de verhalen en identiteit van onze regio.

Dit confronterende en prikkelende van het onbekende zorgt voor een verandering in het narratief in de regio en stelt de identiteit ter discussie. Of zoals Kolsteeg en Van den Hoogen (2018) stellen:

“de raad ziet identiteit en de verhalen uit de regio als inspiraties voor makers in een lokaal ecosysteem. Zij zijn geworteld in de regionale identiteit. Tegelijk bepalen culturele instellingen ook de identiteit van gemeenten en provincies.”¹

2.3 Doelstellingen

Zummerbühne heeft als doelstelling om Groningen op de kaart te zetten door het schrijven en produceren van grootschalige professionele muziektheaterproducties met landelijke uitstraling, jaarlijks op een andere plek in de provincie en met medewerking van de lokale en regionale gemeenschap.

In de komende jaren hebben we de volgende doelstellingen:

- Jaarlijks wordt een nieuwe voorstelling geschreven en geproduceerd, met nieuwe tekst en nieuwe muziek;
- In elke voorstelling hebben makers of spelers van buiten Groningen een inbreng in het meerstemmige artistieke proces van schrijven of spelen. Minimaal 20% van niet-Groningse afkomst en minimaal 10% van niet-Nederlandse afkomst;
- Minimaal 25.000 mensen bezoeken de voorstelling;
- We bereiken bezoekers uit heel Nederland, minimaal een derde van de bezoekers komt van buiten de provincie Groningen;

‘Muziek en theater zijn bij uitstek geschikt om wederzijds begrip, cohesie en trots te bewerkstelligen’

- De voorstellingen krijgen, in Groningen ontwikkeld en gespeeld, landelijke media-aandacht in zowel aankondigingen, beschouwingen als recensies;
- Elke voorstelling biedt ruimte aan minimaal 60 professionele cultuurmakers (makers, spelers, musici en crew), zowel uit Groningen als uit andere landsdelen;
- Er doen per voorstelling minimaal 100 amateurs uit de regio mee als acteur, koorzanger of muzikant;
- Er werken per voorstelling minimaal 60 vrijwilligers mee aan de voorstelling, als decorbouwer, barmedewerker, parkeerwacht of in het kostuumatelier;
- Er worden meerdere arrangementen georganiseerd met restaurants en overnachtingsmogelijkheden in de regio;
- We bieden jaarlijks minimaal 6 stageplekken aan op het gebied van productie en marketing, met als doel om het culturele werkveld te verbreden en verbeteren;
- We werken samen met makers en gezelschappen uit Groningen bij de artistieke ontwikkeling van de voorstellingen.

1 J. Kolsteeg en Q.L. van den Hoogen, 'Ruimte. De Noordelijke Regio en het Cultuurbeleid', Rijksuniversiteit Groningen, 2018

2.4 Maatschappelijke relevantie

Kunst en cultuur bezitten de kracht om mensen en gemeenschappen samen te brengen en impact te hebben op een regio – Zummerbühne wil daarvan in Groningen de vaandeldrager zijn. Zummerbühne maakte met de producties *Hollands Hoop* en *Ripperda* een vliegende start en vervult nu al een unieke functie in de culturele infrastructuur van (Noord-)Nederland.

In samenwerking met de lokale en regionale gemeenschap een grootste voorstelling neerzetten leidt tot een sterkere onderlinge verbondenheid, een gevoel van trots bij cultuurmakers, deelnemers en inwoners van de regio en mogelijk tot economische en toeristische ontwikkeling van een gebied. Dit uitgangspunt is leidend bij de inrichting van de productie-organisatie.

Dit vertalen we als volgt:

We werken in de productie zoveel mogelijk samen met regionale ondernemers, zoals decorbouwers, bouwmarkten, tribunebouwers, leveranciers van toiletten.

Door met een professionele cast en crew te werken en op alle fronten een hoge kwaliteit na te streven neemt ook de kwaliteit van het deelnemende amateurveld toe. Amateurs nemen de opgedane ervaring mee in hun verdere ontwikkeling.

We willen zoveel mogelijk mensen mee laten doen, omdat cultuur een verrijking vormt voor ieders persoonlijke ontwikkeling en een positief effect heeft op gezondheid – lichamelijk en geestelijk.

We bieden plek aan tientallen koorleden en acteurs en ook aan vrijwilligers achter de schermen – bij de bar, als publieksbegeleider of in het kostuumatelier. Zummerbühne wil een voortrekkersrol vervullen waar het diversiteit en inclusie in de regio betreft.

We willen nieuwe perspectieven openen en bezoekers een breder handelingsperspectief bieden. We vervullen een voorbeeldrol door in de uitvoering oog te hebben voor een diverse samenstelling in cast en crew, met aandacht voor mensen met uiteenlopende achtergronden. Zummerbühne is voor iedereen toegankelijk.

Duurzame samenwerking met organisaties in de cultuursector en ook met andere projecten uit Nationaal Programma Groningen en Toukomst leidt tot blijvende positieve effecten. Anders dan bij andere grote muziektheaterspektakels op locatie in Nederland, maakt Zummerbühne met een team van ervaren professionals ieder jaar een nieuwe voorstelling.

Een voorstelling die enerzijds actueel muziektheater in een zeer grote bezetting speelt en anderzijds met de grootste mogelijke betrokkenheid van bewoners een collectieve beleving van de Groninger cultuur bewerkstelligt. Zummerbühne draagt bij aan het verbreden van het perspectief van Groningers en een positieve toekomstbeleving van Groningen.

Het duurzaam en grootschalig ontwikkelen en spelen van muziektheater voorstellingen op locatie zou wat ons betreft een structureel onderdeel van het culturele speelveld in Groningen moeten zijn.

Zummerbühne weet een groot publiek naar de regio te bewegen en daardoor met een relatief kleine hoeveelheid publiek veel privaat geld toe te voegen aan de regio. Gelden worden bovendien uitgegeven bij ondernemers in de regio en zo worden allerlei economische activiteiten ontplooid, die ervoor zorgen dat het geld meermaals in de regionale economie terecht komt. De zogenaamde multiplier (Gielen e.a., 2020). Zummerbühne levert op die manier een bijdrage aan de economische ontwikkeling van de regio's waarin de voorstellingen zijn gemaakt en zorgt voor een (tijdelijke) toename van werkgelegenheid in de cultuursector. Noordelijk talent wordt een opleidingsplek geboden en na afstuderen (op zijn minst tijdelijk) in het noorden behouden. Ondernemers in en rondom de speellocaties merken nog enkele jaren meer bezoek en omzet.

Zummerbühne versterkt de keten in drie richtingen:

1. Zummerbühne draagt zorg voor stroming in de keten van ontwikkeling en educatie door plaats te bieden aan **stagiairs, jong talent en vrijwilligers**, zowel voor als achter de schermen, en bij te dragen aan kennisdeling en een nieuwe opleiding voor productie- en zakelijk leiders;
2. Zummerbühne draagt zorg voor verbinding in de breedte door samen te werken met **professionals én amateurs** uit diverse kunst disciplines;
3. Zummerbühne verankert het **sociale en economische domein** als essentieel onderdeel in haar producties.

3. ZUMMERBÜHNE 2025-2028

3.1 Artistieke visie

Kunst traint publiek in flexibiliteit van interpretatie. Theater vraagt om het onvoorspelbare en onverwachte en laat een wereld ontstaan vanuit een verhaal. Een verhaal is nooit alleen goed of slecht. Narratieven kunnen tijdelijk zijn. De verschillende standpunten van waaruit verhalen verteld worden kunnen twijfel, begrip en tolerantie brengen en daarmee het bewustzijn van de mens over zijn identiteit en waarheid steeds opnieuw vormgeven.

Muziektheater raakt met haar meerstemmigheid verschillende emotionele lagen en kan met haar dramatische, poëtische en speelse kracht iederéén raken. Muziektheater is niet gebonden aan sociaal-economische achtergrond, sexe of etniciteit.

“I don't believe in collective guilt, I do believe in collective responsibility”

Deze uitspraak van Audrey Hepburn inspireert ons om ons als Groningers een gezamenlijke verantwoordelijkheid te zoeken, ontwikkelen, voelen en uitdragen in plaats van ons als slachtoffer te zien van bijvoorbeeld de gaswinning en daarmee schuld als collectief verhaal te benadrukken.

Wij willen verhalen schrijven en spelen in ons eigen rurale Groningen waarin trots wordt gevoeld, identiteit wordt bevraagd en waar een tijdelijkheid van een waarheid en tijdgeest uit spreken. Of een narratief als een gezamenlijk verhaal ervaren kan worden wordt mede beïnvloed door de plek waar

het verhaal verteld en gespeeld wordt.

Wij maken muziektheater in grote bezetting en niet in een theater- of concertzaal maar op een locatie in het landschap van Groningen. Daarbij zijn traditie en vernieuwing in muziektheater geen tegenstellingen maar twee kanten van dezelfde medaille in het zoeken naar zeggingskracht.

Met deze grote bezetting, met zowel akoestische instrumenten, elektronische instrumenten als met koorzang koppelen we avontuurlijke composities aan tekst. Avontuurlijk in ritmiek, harmonie, instrumentatie en met zowel korte als langere composities. Er is ruimte voor improvisaties, onregelmatige maatsoorten en zowel consonante als dissonante harmonieën.

Onze locaties liggen in het Groninger landschap, vinden hun aanleiding in het verhaal dat we willen spelen en zijn bij voorkeur nog niet onderdeel geweest van podiumkunst activiteiten. Voorbeelden daarvan zijn: boerderij, verlaten fabrieksterrein, wierde, zandvlakte, meer. In het ervaren van de locatie vinden we extra betekenis in het altijd 'buiten spelen' en dat doen we in de zomer.

Inclusiviteit en diversiteit nemen we als uitgangspunt bij het samenstellen van makers, cast en crew. Daarbij werken we nadrukkelijk met zowel mensen uit Groningen als mensen van buiten Groningen en van alle leeftijden, geaardheid, gender en opleidingsniveau.

3.1.1 Adviesraad

In de artistieke koers van Zummerbühne is componist en dirigent Reinout Douma initiator en curator. Met diverse toneelschrijvers en regisseurs ontwikkelt hij voorstellingen met een bepalende rol van en voor muziek.

In de duurzame ontwikkeling van het genre muziektheater binnen de context van groots locatietheater heeft hij voor de komende vier jaren versterking gezocht bij zowel ervaren als aanstormende theatermakers. Als adviseurs in meerstemmigheid van zowel theater als muziek zijn zij een spiegelende, confronterende en verdiepende stem in zowel de ontwikkeling van het genre muziektheater op locatie, als in de verbinding tussen internationaal erkende excellentie, experiment en zeggingskracht in een rurale omgeving.

Michael Bloos (1988)

Internationaal opererend acteur, regisseur en kunstenaar. Onderzoekt onder andere als artistiek leider van het Universum van de Waanzin verschillende constructen van de werkelijkheid.

Liesbeth Coltof (1955)

Regisseur en artistiek leider van onder andere Huis aan de Amstel en Toneelmakerij, vernieuwer van jeugdtheater en locatietheater.

Jorinde Keesmaat (1977)

Internationaal opererend regisseur van opera en geënceneerde concerten. Regisseur in residence van het Amsterdamse Muziekgebouw.

De raad adviseert zowel individueel als in voltallige samenstelling een aantal keer per jaar de artistiek leider over tekst, muziek, dramaturgie, diversiteit, profiel, schrijvers, cast, talentontwikkeling, locatie en ontwikkelingen in het genre.

3.1.2 Artistieke ambities

Zummerbühne ontwikkelt jaarlijks een grote voorstelling met een nieuwe theatertekst, nieuwe muziek en een nieuw decor. We ontwikkelen een voorstelling op een prikkelende locatie in het Groninger landschap. Het schrijven benaderen we interdisciplinair. We beogen daarmee een avontuurlijke reactie te ontketenen tussen schrijvers uit verschillende disciplines.

Daarbij ontwikkelen we talent van uitvoerende artiesten en leveren we een bijdrage aan talentontwikkeling voor productieleders en zakelijk leiders. Jaarlijks wordt een blijvende podiumkunstlocatie ontwikkeld, zodat hier ook ná Zummerbühne concerten en voorstellingen worden geprogrammeerd. Zummerbühne is over vijf jaar nog meer ingebed in de culturele infrastructuur van (Noord-)Nederland en heeft bestaande gezelschappen, makers, theaters en festivals in en rondom de speellocaties door hun betrokkenheid bij de voorstellingen extra geïnspireerd.

‘Zummerbühne is over vijf jaar nog meer ingebed in de culturele infrastructuur van (Noord-)Nederland’

3.2 Plaats in het culturele veld

Groningen kent in ‘Stad’ een bewonderenswaardige stevige culturele infrastructuur met een nationale en internationale programmering, een dynamische relatie met het kunstvakonderwijs en een steeds inclusievere en democratiserende beleving van kunst.

In het Ommeland van Groningen worden naast de voorstellingen in theaters regelmatig kleinere voorstellingen gespeeld met een regionale uitstraling. Incidenteel worden er voorstellingen ontwikkeld en gespeeld van een echt grote omvang en met een bovenregionale uitstraling.

Vanuit de stad Groningen ontwikkelen enkele professionele theatergezelschappen voorstellingen die zij in kleinere bezetting in de provincie spelen. Het theater- en dansgezelschap dat vanuit haar basisinfrastructuur functie in grotere bezetting voorstellingen ontwikkelt en speelt brengt een uitdagend en toonaangevend genre bewegings- en muziektheater en vindt daarmee betekenis en publiek in een gemeenschap in grote steden, zij speelt echter maar zeer beperkt in de provincie Groningen.

Het duurzaam en grootschalig ontwikkelen en spelen van muziektheatervoorstellingen in de provincie Groningen en ook buiten theaters en concertzalen zou wat ons betreft een structureel onderdeel van het culturele speelveld in Groningen moeten zijn.

Zummerbühne maakt daarin connectie met professionele muziek- en theatergezelschappen en met ‘loslopende’ makers en spelers in Noord Nederland. Tegelijkertijd zoeken wij steeds naar verbinding met het semi-professionele- en amateurveld in onze eigen provincie.

3.3 Samenwerking en Partners

In Noord-Nederland is het niet vanzelfsprekend dat culturele makers en uitvoerenden in het Noorden blijven en hier een bestaan kunnen opbouwen.

Dit patroon willen wij graag doorbreken. Bij Zummerbühne kunnen professionals en amateurs elkaar ontmoeten en samenwerken. Zummerbühne biedt iedere productie werk aan tientallen cultuurmakers, zowel voor als achter de schermen, zodat zij de ruimte krijgen om in het noorden een cultureel bestaan op te bouwen en daarmee de regio een impuls te geven. Zummerbühne is ook een plaats waar werken en leren worden gecombineerd.

Er is in Noord-Nederland al jaren een tekort aan goede professionals achter de schermen, zoals zakelijk leiders, productieleders en -medewerkers en pr- en marketingmedewerkers. Daarom heeft Zummerbühne zich afgelopen jaren sterk gemaakt voor een (praktijk)opleiding voor productieleders en zakelijk leiders. In samenwerking met Noorderzon en CultuurLoket is de opleiding voor productieleders inmiddels succesvol afgerond door 12 deelnemers. Een aantal deelnemers is door Zummerbühne ingezet bij de afgelopen productie.

Afgelopen november is het Leertraject zakelijk leider van CultuurLoket van start gegaan. Dit traject is voor gedreven mensen die al ervaring hebben in het organiseren van culturele activiteiten op professioneel niveau. Dat kan zijn als productie leider, als marketingmedewerker of als beginnend zakelijk leider. Emil Klok is als docent aan deze opleiding verbonden en coacht één van de deelnemers. Zummerbühne vindt het belangrijk om kennis omtrent het produceren van grootschalige producties over te dragen, om op die manier de culturele infrastructuur in Groningen blijvend te versterken.

Daarnaast werken we samen met Noorderpoort, om MBO studenten een mooie stageplek te bieden. Daarbij bestaan we een heel breed spectrum - er zijn mogelijkheden voor acteurs, fotografen en filmmakers, horecamedewerkers, beveiligers. Zummerbühne is een erkend leerbedrijf voor MBO opleidingen.

Werken en leren heeft ook betrekking op de artistieke kant - spelers, schrijvers, musici. Zoals hierboven al opgemerkt willen we talent behouden voor het noorden en de artistieke braindrain naar het westen voorkomen. Naast de reeds bestaande keten van vakonderwijs en gezelschappen is Zummerbühne een continu producerend collectief dat talenten onderdak kan bieden - een vliegende start door stageplaatsen en verdere talentontwikkeling na afronding van de studie. Zummerbühne werkt onder andere samen met theatervooroopleiding De Noorderlingen.

Samen met het Lectoraat Music in Context van het Prins Claus Conservatorium in Groningen gaan we verkennen en onderzoeken hoe artistieke excellentie zich verhoudt tot en verbindt met sociale excellentie. En wat de rol van de musicus daarin kan zijn.

4. PUBLIEKSFUNCTIE

4.1 Publieksbereik

We streven naar het bereiken van een gemengd publiek, van verschillende leeftijden, uit de stad en van de regio, binnen de provincie en daarbuiten en met verschillende sociale en culturele achtergronden. We spelen op bijzondere plekken in de provincie en gaan als het ware naar de mensen toe. We nemen ook mensen die misschien niet zo vaak naar het theater gaan mee in het verhaal van hun eigen omgeving.

Met *Hollands Hoop* en *Ripperda* hebben we kunnen bouwen aan een achterban. Een achterban die voor een groot deel uit Noord-Nederland komt - 71% kwam uit de provincie Groningen en 4% van de kaartkopers kwam van buiten de drie noordelijke provincies - en die ook open staat voor herhaalbezoek. Interessante data over onze bezoekers halen we op met ons jaarlijkse publieksonderzoek, met kaartverkoopgegevens en online statistieken van website- en social media-gebruikers. In 2023 bestond 29% van de kaartkopers uit bezoekers die al eerder een kaartje hadden gekocht. Herhaalbezoekers dus (met als disclaimer dat dit kaartkopers zijn, er kunnen dus meer bezoekers zijn die al eerder zijn geweest.)

De leeftijd van onze bezoekers is vrij hoog. 37% van de kaartkopers is tussen de 60 en 80 jaar oud, 25% tussen de 50 en 60 jaar oud, 12% tussen de 40 en 50 jaar oud en slechts 6% tussen de 30 en 40 jaar oud.

Ook weten we dat de bezoekers bij ons vroeg tickets kopen. Dat gaat in tegen de trend waarbij bezoekers vaak tickets kort van tevoren kopen. In 2023 zijn 73% van de tickets eerder dan 1 kwartaal voor de voorstelling verkocht en 23% tussen één kwartaal en één maand voorafgaand aan de voorstelling. Onze bezoekers zijn dus gevoelig voor een zogenaamd *fear of missing out* effect.

4.2 Doelgroepen

We onderscheiden de volgende doelgroepen:

Theaterpubliek

(muziek)theaterliefhebbers uit (Noord-) Nederland, collega theatermakers, liefhebbers van locatietheater en festivals, kunstvakstudenten;

Zummerbühne-publiek

bezoekers van eerdere voorstellingen;

Cultuurtoeristen

in combinatie met een citytrip naar Groningen, of nog specifiek de regio waar de voorstelling speelt;

Fans

figuranten en vrijwilligers uit eerdere edities, achterban 'huidige' makers en spelers en figuranten/vrijwilligers, relaties, sponsoren.

4.3 Toegankelijkheid

We vinden het belangrijk dat in principe iedereen die dat wil de voorstelling kan bezoeken. Daarom houden we bij de bereikbaarheid en in de inrichting van de locatie rekening met mensen met een fysieke beperking. Bijvoorbeeld door een deel van de tribune te reserveren voor rolstoelplaatsen en mensen die slecht ter been zijn. Ook zorgen we in samenwerking met stichting Komt dat Zien bij één van de voorstellingen voor live audiodescriptie door een blindentolk - daarmee hebben we afgelopen jaren ervaring opgedaan. Daarbij organiseren we een *meet & feel* voorafgaand aan de voorstelling. Ook persoonlijk contact en maatwerk in uitzonderlijke gevallen hoort hierbij. Op die manier zorgen we dat er op voorhand al zoveel mogelijk drempels worden weggenomen.

Toegankelijkheid gaat ook over een sociaal-economische kloof. Het consumeren van, of deelnemen aan cultuur is niet voor iedereen haalbaar. Door de prijs van de kaarten relatief laag te houden hopen we dat ook mensen met een kleinere beurs onze voorstelling bezoeken. Bovendien zoeken we naar mogelijkheden om kaarten toe te doen komen aan geïnteresseerden die dit niet kunnen betalen, bijvoorbeeld door samen te werken met sociale fondsen als het Fonds Urgente Noden. Via instanties als de Voedselbank worden dan kaarten verstrekt.

4.4 Samenwerkingspartners

Samenwerken met lokale en regionale marketing-collega's is waardevol gebleken. We zijn de afgelopen jaren onder andere samenwerkingen aangegaan met Marketing Eemsdelta, Marketing Midden-Groningen, Stichting Promotie Waddenland en Marketing Groningen. Deze partijen zijn tevens de verbinding met lokale initiatieven en ondernemers en het vertellen van het verhaal van het gebied. Zij weten wat er speelt in de regio en bereiken veel toeristen die op zoek zijn naar leuke uitjes tijdens een weekendje weg. Afhankelijk van de locatie waar we spelen zoeken we ook de komende jaren naar interessante regionale samenwerkingspartners. Dit kunnen ook erfgoedinstellingen zijn, musea of theaters. We werken samen of haken aan indien mogelijk. Zij kunnen de voorstelling meenemen in nieuwsbrieven, agenda's en andere uitingen.

4.5 Aanpak & strategie

Een goed op elkaar afgestemde online- en offline campagne is essentieel. Online kan het publiek gericht en traceerbaar enthousiast worden gemaakt. Dit is dan ook de manier om meer inzicht te krijgen in het bereik en effect van onze campagne. Daarom kiezen we ervoor om flink te investeren in de online campagne en in een goed werkende, toegankelijke website en ticketsysteem. De huisstijl heeft in 2024 een nieuwe frisse en toegankelijkere uitstraling gekregen en de bijbehorende website meer functionaliteiten.

Naast de inzet van standaard communicatiemiddelen zoals regionale verspreiding van posters, flyers, en advertenties in print en RTV spotjes, investeren we ook flink in de online campagne. Via het Google Grants budget zetten we in samenwerking met INTK Google Ads in en via social media targetten we de verschillende doelgroepen.

Daarnaast richten we ons op optimalisering van de klantreis vanuit social media of nieuwsbrieven via de website naar kaartverkoop.

Tot slot zetten we ook de komende jaren weer in op influencer marketing. Influencers kunnen op hun eigen wijzen hun volgers kennis laten maken met Zummerbühne en het verhaal van de voorstelling. Op die manier bereiken we ook een jonger (potentieel) publiek. De afgelopen jaren werkten we onder andere samen met Liefsuithetnoorden, De Cultuurvlogger en Shotofculture. Deze samenwerkingen zetten we voort en we zoeken altijd naar nieuwe mogelijkheden, passend bij de voorstelling. Verder is de aanpak als volgt:

- Focus op online en free publicity in combinatie met lokale betrokkenheid/ambassadeurs
- Gedifferentieerde prijsstrategie
- Een persoonlijke aanpak in de communicatie door het maken van video's met daarin quotes van de makers en uitvoerenden en kijkjes achter de schermen via vlogs in combinatie met professionele video's.
- Benaderen van bestaand publiek via *direct mailings* om herhaalbezoek te stimuleren

Onze eigen social media kanalen zijn belangrijke communicatiekanalen met een relatief groot bereik: 678 volgers op LinkedIn, 2.244 volgers op Instagram en 4.060 volgers op Facebook. Ook de nieuwsbrief heeft een groot bereik met > 10.000 abonnees en wordt goed gelezen. Het gemiddelde openingspercentage is 75%. De komende jaren willen we de betrokkenheid van onze volgers op de verschillende sociale media vergroten.

4.6 Ambassadeurs

Alle vrijwilligers, amateurspelers- en muzikanten en figuranten vormen samen enthousiaste en betrokken (online) ambassadeurs. Figuranten, amateurmuzikanten en vrijwilligers waren trots op hun deelname en reageerden en deelden de afgelopen jaren onze berichten op social media veelvuldig. Daardoor bereikten we dus niet alleen onze eigen achterban, maar ook de achterban van onze online ambassadeurs. Dit zorgt voor een sneeuwbaaleffect en ons online bereik en betrokkenheid wordt hierdoor gedurende de campagne steeds groter.

Via onze vele samenwerkingspartners betrekken we ook hun doelgroepen actief bij Zummerbühne. We leggen dwarsverbanden en bieden elkaars achterban unieke inkijkjes op de thematiek en achter de schermen. We bouwen deze partnerschappen en ambassadeursfuncties de komende jaren verder uit. Waarbij we telkens op zoek gaan naar nieuwe samenwerkingen binnen de regio waar we spelen.

DE MEDIA OVER HOLLANDS HOOP

"Groots gemonteerde muziektheatervoorstelling."

- Theaterkrant

"Supervondst maakt van een afgeronde tv-hit een topvoorstelling."

★★★★ - Dagblad van het Noorden

"Het spektakel en de lol van Hollands Hoop zit hem verrassend genoeg... in de nieuwe, meer theatrale elementen, zoals enkele mooie liedjes (van componist Reinout Douma) en choreografieën van de vele figuranten."

- Volkskrant

"Wanneer het familieverhaal de ruimte krijgt en de geschiedenis wordt uitgediept, is Hollands Hoop op z'n best."

★★★★ - NRC

"Deze voorstelling smaakt naar meer, veel meer."

- Groninger Internet Courant

DE MEDIA OVER RIPPERDA

"De voorstelling is ook een mooi pleidooi voor verbeeldingskracht. Verhalen verzinnen is de eerste stap om je leven – of de wereld – te veranderen."

- ★★★★★ Trouw

"Hoe portretteer je een charlatan en een politieke opportunist die met list en bedrog door het leven gaat zonder dat je van hem een gewetenloze schurk maakt? Bert Visscher casten als hoofdrolspeler blijkt wat dat betreft een gouden greep."

- Theaterkrant

"Het stuk is een geslaagde ode aan de verbeelding."

- ★★★★★ NRC

"Ripperda heeft alles wat je van locatietheater wenst: het stuk boeit en verrast; heeft zeggingskracht en is komisch."

- ★★★★★ NRC

"Zo heeft producent Zummerbühne...het opnieuw voor elkaar: na debuut Hollands Hoop is ook Ripperda een waar locatietheater-feestje."

- ★★★★★ NRC

"Eén van de mooiste scènes komt aan het slot, als de Dood onze gemankeerde held komt halen."

- ★★★★★ Dagblad van het Noorden

5. TOELICHTING OP DE FINANCIËN

Dankzij de bijdrage van Toukomst kunnen we grootse artistieke keuzes maken en tegelijkertijd laagdrempelig blijven door de entree relatief laag te houden, zodat het voor mensen in deze relatief minder welvarende regio ook haalbaar is om de voorstelling te bezoeken.

De bijdrage van Toukomst heeft in eerste instantie een looptijd tot en met 2026. Mogelijk komt er nieuwe financiële ondersteuning uit deze of andere NPG middelen (Nij Begun). Mocht de bijdrage van NPG/ Toukomst ná 2026 wegvallen heeft dat tot gevolg dat de kaartprijs met gemiddeld € 15,- omhoog zal gaan.

We gaan uit van een (betalend) bezoekersaantal van 24.000 (bezettingsgraad 80%) en een entreeprijs van € 40,- in 2025, jaarlijks met € 2,50 oplopend om de afnemende Toukomstgelden te compenseren. De overige inkomsten bestaan uit bijdragen van een aantal cultuurfonds (een wisselende mix van Fonds Cultuurparticipatie, Cultuurfonds, HS Kammingafonds, VSBFonds, Beringer Hazewinkel), de gemeentelijke en provinciale overheden en sponsors uit de regio. De horeca voeren we uit met vrijwilligers onder professionele begeleiding.

We hanteren de *Fair Practice Code* als uitgangspunt bij de beloning van medewerkers. Deze door de sector opgestelde en door de overheid ondersteunde gedragscode gaat uit van een eerlijke beloning voor medewerkers in de cultuursector, zodat er een toekomstbestendige arbeidsmarkt ontstaat in de cultuursector. We nemen bij de beloning de CAO Toneel en Dans als uitgangspunt. Aangezien we met alleen maar zzp'ers werken verhogen we de normbedragen vervolgens met 50% (rekentool DigiPACCT, van CAO naar ZZP tarief).

‘De bijbehorende eerlijke beloning heeft gevolgen voor de begroting’

Dit is tegelijkertijd ook de reden dat de personele kosten relatief hoog zijn. We werken met een groot aantal professionals. De gemiddelde bezetting bij een Zummerbühne-productie bestaat uit zo'n 80 professionals.

Naast de personeelskosten vormen ook techniek, decor en inrichtingskosten omvangrijke begrotingsposten. Het gaat daarbij onder andere over de kosten van tribune, licht en geluid, toiletunits, tenten, bewegwijzering. Aangezien we elk jaar op een nieuwe plek een tijdelijk theater bouwen, in de meeste gevallen op een locatie waar weinig infrastructuur aanwezig is, hebben we jaarlijks relatief hoge locatiekosten.

Bij marketing zetten we hoog in, mede om Zummerbühne de landelijke uitstraling te geven die we wensen.

De post inclusiviteit heeft betrekking op kosten die we maken om de voorstelling breed toegankelijk te maken, zoals kosten voor audiodescriptie, vervoer voor mensen met een beperking en het beschikbaar stellen van kaarten aan mensen die op het sociaal minimum leven. Waar mogelijk werken we hierbij samen met sociale fondsen.

Stichting Zummerbühne

Bloemsingel 2-1
9712 KZ Groningen

info@zummerbuhne.nl
www.zummerbuhne.nl

KvK: 83504451
RSIN: 862897592
IBAN: NL 07 TRIO 0320 3213 63

Bestuur/directie:

Reinout Douma | artistieke leiding
reinout@zummerbuhne.nl
06-24616420

Emil Klok | zakelijke leiding
emil@zummerbuhne.nl
06-25052947

Raad van Toezicht:

Natalie Straatman | voorzitter
Nina Thunnissen
Patrick Tuil